

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

66. An Religiosus praesentatus, & iniuste ab Episcopo ad confessiones non
admissus possit adhuc confessiones excipere. Ex p. 6. tr. 7. & Misc. 2. res.
60.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

RESOL. LXVI.

An Religiosus presentatus, & iniuste ab Episcopo ad confessiones non admittitur, possit adhuc confessiones excipere? Ex part. 6. tractat. 7. & Milc. 2. Resol. 60.

Magna fuit mihi his diebus controuersia cum quodam Regulari de hac quaestione: nam mordicus assererat affirmatiuam sententiam esse tenendam ex auctoritate Doctorum, quos ego attuli in part. 3. tractat. 2. resolut. 24. quibus nunc addo Celotium de Hierach. lib. 5. cap. 24. ubi sic ait. Existit tamen hic non inutilis dubitatio, & quaerendum quae videtur aequiua. Nam si Sacerdotem presentatum, alias doctrinam, moribusque idoneum, aut examinare Praelatus, adeoque approbare: aut etiam examinatum iterum approbare recusauerit, in visu Tridentini quid fiet, homine indignam passo repellam? Aperta enim legis verba sunt, nullum posse, nisi approbationem obtineat re ipsa, & non privilegio repulsae aliunde obtineat, & accipiat. Distinctione hic vtendum arbitror, vt saecularem a Religioso separemus, nam illum puto interdicti confessionibus, si verè, & actu approbatione priuatur: id enim ius aperte sic decernit: neque habeat in alio loco, & lege persequi. At Regularis Ordinum praedictorum longe alia ratio est: cui ius antiquum Extrauagantium, & Clementinae dat, vt si forte Praelati fratribus electis, & presentatis licentiam exhibere recusauerint; pontifices ex tunc eam ipsis gratiosè concedant de plenitudine Apostolicae potestatis. Et Lateranen. Sub Leone. Talibus presentatis, admittis, vel etiam indebitè recusatis. Itaque de iure isto nouo deiectus ad antiquum recurret, & sibi approbationem, licentiam, & iurisdictionem concessam putabit à Summo Pontifice, quam inferior Pontifex iniuste, vt quidem ponimus, recusarit.

2. At enim illi contrarium est Tridentinum, & cessare in hoc iubet priuilegia, & consuetudinem. Equidem sic respondeo, hac Concilij constitutione antiquis non derogari; lex enim posterior generalis saepe limitatur per speciale ius antiquum, vt probat Nauarrus, quod ius illatum manet, vt euitetur correctio iuris, quoad fieri potest. Derogat autem priuatis quorundam priuilegiis extra corpus iuris vagantibus, quae restringi debent, cum censentur odia iuris, vt idem Nauarr. Henriquez, Rodriq. Layman, & alij docent. Quoniam igitur expressa illius iuris non est in derogatione facta mentio, nulla ex parte violatum censetur. Neque vim facias in expressis priuilegiis. Ego enim sententiam definitiuam, qualis ea est, vt initio dicebamus priuilegium esse nego; sed ius commune corpori iuris insertum habens rationem fauoris. Itaque ius illud duobus Mendicantium Ordinibus datum, vigere adhuc affirmo, licet aliud generali lege statutum esse videatur. Huc vsque Celotius. Et nouissimè hanc sententiam tenet ex eadem Societate Stephanus Bauny in Theolog. Moral. part. 1. tractat. 4. quest. 11. & Gamaheus in 3. part. D. Thom. de Sacrament. Penitent. cap. 18. & Coelestinus in compend. Theolog. Moral. tract. 1. cap. 14. num. 4. vnde apparet hanc doctrinam inter Doctores inclare Sorbonae esse communiter receptam, quibus adde alios quos adduxi in

3. Sed pace istorum Doctorum virorum ego magis sententiae negatiuae adhaereo cum Doctoribus,

quos nouissimè me citato adducit Pater Lugo, de Penitentia, disput. 21. sectione. 3. numero 52. ubi asserit sententiam affirmatiuam esse contra sensum fidelium, & praxim Ecclesiae, & contra mentem Concilij Tridentini, in quo proculdubio intentio fuit reformandi has Regularium facultates: & ideo dictum fuit. Nullus Sacerdos saecularis, vel regularis, &c. & postea, non obstantibus quibuscunque priuilegiis; alioquin non liceret adhuc Regularibus audire Confessiones; licet Episcopus ex iusta causa approbationem denegaret, cum in illo priuilegio solam requiratur quod se Episcopo presentent, quod tamen nemo concedit.

4. Ad illud ergo antiquum priuilegium respondendum est, reuocatum esse in Tridentino: quia cum decretum etiam Tridentini sit lex conglarialis & pontificia, quae vim habet corrigendi superiorem legem; etiam si in iure contineatur; & licet non fiat specialis mentio illius, quando verba posterioris legis hoc requirunt, vt constat ex cap. 1. & 2. de constit. lib. 6. & in nostro casu lex illa Tridentini nullius esset momenti pro Regularibus, nisi reuocatum esset antiquum priuilegium. Facilius fortasse responderi potest cum Vasquez, & aliis non fuisse necessarium, quod illud priuilegium antiquum reuocaretur; quia illud solum erat in ordine ad iurisdictionem, ad quam obtinendam ab Episcopo, ipsi presentabantur Religiosi, quibus si Episcopus nolebat iurisdictionem concedere, Summus Pontifex illam concedebat: hoc autem non est reuocatum, quia Pontifex iam illam concedit, & concessit multis Religionibus independentem ab eo, quod concedatur ab Episcopis; Tridentinum verò addidit conditionem requisitam ex parte Sacerdotis, vt ei iurisdictione concedi intelligatur: seu vt sit idoneus ad hoc, vt ei siue à Papa, siue ab aliquo alio iurisdictione delegetur, nempe approbatio Episcopi, quae si non praecedat, Papa protestatur se ex dispositione subiecti non concedere ei iurisdictionem: quae conditio introducta fuit de nouo à Concilio Tridentino, & circa ea non habent Religiosi eiusmodi priuilegia.

5. Nota etiam id quod aduertit Lugo ubi supra, sententiam videlicet affirmatiuam supra relata, etiam si probabilis esset, ad praxim tamen parum aut nihil posse conducere: quia facultas illa Praelatis Regularibus concessa exponendi ad confessiones eos, quos presentatos Episcopus nollet acceptare, concessa quidem fuit cum multis limitationibus, quae habentur in Clem. dudum, de sepult. praesertim quod reuocante Episcopo aliquem ex sibi presentatis admittere, Praelatus regularis alium illius loco debeat surrogare. Item quod non plures presententur Episcopo, quam sint necessarii: sed numerus, ait, personarum assumendarum ad huiusmodi officium exercendum esse debet, prout vniuersitas Cleri, & populi ac multitudo, vel paucitas exigit eorum. Quae limitatio licet solum procedat, quoad priuilegium ibi concessum, & non de facto: quia de facto Religiosus idoneus ius habet, vt approbetur, licet non sit necessarius, vt supra vidimus: qui tamen volunt uti priuilegio illius Clementinae, deberent illo uti cum illa limitatione ibi posita. Potest autem Episcopus semper, vel ferè semper dicere se nolle approbare illos Regulares, quia pro numero penitentium illius loci non sunt necessarii pro nunc: cuius contrarium in praxi probare difficillimum erit: atque adèd in praxi non video, quomodo possit utilis esse illa sententia, cuius assertio aliunde non deseruit, nisi ad irritandos & exacerbandos Episcoporum animos contra personas Regulares; quae quod magis ex eorum se volunt iugum Episcoporum hac in parte, eò magis ab ipsis Episcopis

Episcopis adstringuntur experiri illorum potestatem. E contra verò, quò magis se Episcopis hac in parte subiiciunt, & ostendunt se ab illis dependere, eò experiuntur illos magis benignos: & maiori cum libertate, & pace sua ministeria possunt cum maiori proximorum fructu atque meliori cum ædificatione exercere.

RESOL. LXVII.

An si Episcopus neget Religiosis dignis, & idoneis approbationes ad audiendas confessiones, possint, hoc non obstante, Confessiones audire?

Et an licentia semel legitime, ac prævio examine factæ Religiosis ab Episcopo, non debeant, nec possint reuocari absque magna causa, etiamsi Episcopus dixerit in approbatione velle illas tantum valere ad beneplacitum? Ex p. 5. tr. 13. & Misc. 1. Ref. 45.

Sup. hoc in duabus præcedentibus Ref. & in aliis earum primarum notationum.

§. 1. **N**ouissimè affirmatiuam sententiam docet Cælestinus in *compend. Theolog. moral. tractat. 1. cap. 16. num. 1. & cap. 14. quæst. 2. num. 4.* vbi sic ait: Approbationem tenentur dare Domini Episcopi, si Religiosi illis præsentati secundum formam *Clem. dudum, de sepulchris*, post examen inuenti sunt capaces & idonei ad Officium confessionum audiendarum, & si suam approbationem absque rationabili causa dare reculent; docet nihilominus Gammachæus *Commentar. in D. Thom. de sacram. Penit. cap. 18.* quòd possunt audire confessiones, & id non esse prohibitum à Tridentino, & hoc asserit prædictus Doctor Gammachæus consequenter ad verba *Clement. dudum de Sepulchris in 6.* & quia illius authoris verba sunt magni momenti, ea referam de verbo ad verbum. Tribuitque, inquit, Summus Pontifex Religiosis Ordinis Prædicatorum, & Minorum potestatem audiendi confessiones omnium ad se venientium, ita vt præfati Religiosi debeant prius examinari à Prælati, & licentiam humiliter ab eis petere, si tamen obtinere non poterint, & re vera digni inuenti fuerint, tunc temporis Summus Pontifex de plenitudine Apostolicæ potestatis eandem facultatem illis concedit. Atque istæ Extravagantes, Bonifacii scilicet VII. & Clementis V. in corpus iuris communis relatæ sunt, & multis iam locis redactæ, neque à Concilio Tridentino mutata, aut reuocata; sed & *Clement. dudum* est Concilij totius generalis Viennensis. Hæc ille Doctor; & ante eum docuerunt hanc sententiam Rodriguez in *Addition. ad Bullam Cruciate, §. 9. numer. 30.* & in *questionum Regularium, tom. 1. quæst. 59. artic. 3.* Nauarrus in *Manuali, cap. 27. numero 264.* & alij plures. Huc vsque Cælestinus, qui etiam addit licentias semel legitime & prævio examine factas Religiosis ab Episcopo non debere, nec posse reuocari absque magna causa, etiamsi dixerit in approbatione velle illas tantum valere ad beneplacitum. Sed ne deseras videre me ipsum *part. 3. tractat. 2. resolut. 25. & 26.* vbi hanc questionem magis amplè pertracto, & communem sententiam Doctorum appono.

Sup. hoc in Ref. 1. not. seq. & in aliis eius annot.

Quæ hic sunt infra Ref. 70. & 73. & in aliis eorum notationum.

RESOL. LXVIII.

An Regularis, si iniuste non sit admissus ab Episcopo ad Confessiones audiendas, possit illas audire? Et an dicta licentia possit coarctari ab Episcopo ad

tempus, vel pro diuersis personis? Ex p. 1. tractat. & Misc. 2. Ref. 19.

§. 1. **A**D primum affirmat, ad secundum negat. Pater Bruno de *privilegiis Regularium part. 1. tr. 1. cap. 2. propos. 3. & 4.* Probatur prima pars ex multis privilegiis, & si quid daret Episcopo hanc facultatem negandi licentiam Regulari, hoc esset *cap. 1. sess. 23. de Reformat.* vbi habetur, quòd non possit Regularis audire confessiones secularium; etiam Sacerdotum, &c. nisi approbationem obtineat privilegii & consuetudine, &c. Sed illud non dat ei hanc facultatem, eum nihil penitus ex ea sequatur, possitque legitime pati hanc exceptionem, sicut & alias exceptiones de quibus supra: eo maxime, quòd, vt asserit Nauarrus in *cap. placuit, de Penit.* Lex posterior generalis sæpè limitatur per specialem ius antiquum: & quod iura iuribus sunt concordanda etiam aliquando cum quadam proprietate verborum, ne ius antiquum, nisi ratione vrgentissima, & expressione verborum incompatibilium iuris noui cum eo, abrogetur, vt in *tractat. de Prædicator.* fusè probabitur; & idem communitatis Canonistarum sensus semper ad hoc requirit clarissimam iuris antiqui expressè derogatoriam: hoc autem ius nouum Tridentini de facili potest cum antiquo concordari; estque ius commune, & antiquum speciale, nec nouum habet debitam clarissimam derogatoriam. Accedit, quòd vt dicit Peyrinus de *Privilegiis Minim. tom. 1. constit. 26. Leonis X. 9.* hanc sententiam sustinens; Non credendum est, Concilium voluisse confouere Episcopos in suis passionibus, & odiis aduersus Regulares; quòd proculdubio faceret, si capaces quoad scientiam, & probatos quoad mores posset reicere. Nec hoc est nouum in iure, quòd petita licentia, & iniuste, vel iniuriosè denegata, habeatur pro obtenta: nam ita conceditur in hæc speciali materia in Lateranensi Concilio, ac etiam in certis casibus quoad ministracionem Sacramentorum, in quibus petita licet non obtenta, sufficit ad licitè, & debitè ministranda Sacramenta Eucharistia, & extreme Vnctionis, vt patet ex dictis *Clementin. dudum, & Extravag. inter cuncta, & ex cap. Licet, de Regularibus, & cap. 1. de supplenda negligentia Prælatorum.*

2. Probatur secunda pars, videlicet quòd Episcopi non possint coarctare licentias Regularibus ad confessiones audiendas; Quoniam concessiones Apostolicæ Regularibus concessæ generaliter, & personas quolibet, tempora, & loca etiam quælibet, in perpetuum facultatem illam, seu iustitiam, extensionem extendunt; & ne grauaretur Lector, si enumerationem, hinc vnam adducam cum altera declaratione Cardinalium: Sic enim Pius V. Bulla, *Et si in Mendicantium*, declarando *cap. 15. sess. 23. Trident.* quòd agit de Confessariis, pronunciat, ita vt à confessionibus audiendis tam intra eorum Ecclesias, & domos, quam extra minime prohibeantur, &c. Super hoc litteras Pauli IV. concedentis eisdem Fratribus Mendicantibus Regulari obseruantia, post se confessiones secularium personarum, etiam intramurum, etiam extra domos, & Monasteria sua, & vbi libet audire, & approbando, & de nouo concedendo. Hæc Pontifex. Sacra autem Congregatio 1623. quibusdam Episcopis arbitrantibus in vi Constitutionis Gregor. XV. inchoatæ, *Inferribilis* posse limitationes in suis approbationibus, seu admissionibus apponere, sic Regularibus de hæc violatione conuenientibus; respondit: S. Congregatio decreuit vi illius Constitutionis, Episcopos Regularibus